

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

นางเพชร ชัยมุล

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

นางเพชรี ชัยมูล

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตาแห่งศึกษานิเทศก์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๕ มาตรา ๓๙ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ซึ่งผู้จัดทำได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ในกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ เพื่อให้การ ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน

สำหรับ คู่มือปฏิบัติงาน กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ฉบับนี้ มีรายละเอียดของกระบวนการและคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามภารกิจประจำกลุ่มงานตามมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายจากนโยบาย ภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายตามจุดเน้นสำนักงาน/จุดเน้นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เลย เขต ๓

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเล่มนี้ ให้สมบูรณ์ สามารถนำไป ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

เพชร ชัยมูล

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่ ๑ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	๑
ตอนที่ ๒ ภาระงานที่รับผิดชอบ	๓
ตอนที่ ๓ งานที่ได้รับมอบหมายตามนโยบาย	๑๗
ภาคผนวก	๒๕
คำสั่งที่ ๓๖๕ / ๒๕๖๓	๒๖

ตอนที่ ๑

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการและวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ความรู้ ความเข้าใจหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัด การประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครูและนักเรียน มีความสามารถในการวางแผนการนิเทศการศึกษา งานวิชาการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และจัดทำรายงาน โดยแสดงให้เห็นว่ามีการวิจัยพัฒนา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง มีการถ่ายทอดและได้รับการยอมรับ มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีเทคนิคการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษากันเป็นแบบอย่างแก่วิชาชีพ ส่งผลให้ครู และบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาชาติ เป็นผู้มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

ศึกษานิเทศก์ทุกคน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ได้มาตรฐาน

๑. งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พัฒนาการวัดและประเมินผล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ

๒. การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือ และสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ให้ครู

ได้ใช้ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอน

๓. การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการปฏิบัติงาน และเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
๔. การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูล และสารสนเทศ ในการวางแผนการนิเทศ และการพัฒนางานทางวิชาการ
๕. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ส่วนที่ ๒

ภารกิจงานที่รับผิดชอบ

นางเพชรี ชัยมูล ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา คนที่ ๑ เมื่อผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาไม่อยู่

ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ โดยมีหน้าที่นิเทศ ติดตาม กำกับ ช่วยเหลือสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งปฏิบัติงานตามภารกิจของกลุ่มงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียดภาระงานที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

๑. ชื่องาน (กระบวนการงาน)

งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้มีแนวทางการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

๒.๒ เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

๓. ขอบเขตงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. คำจำกัดความ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้ มาตรฐานสากลเพื่อ

การแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ส่วนที่เป็นแกนกลาง ซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนที่มีสาระสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นซึ่ง สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา กำหนดกรอบหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษา และท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองได้ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

การสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Instruction) หมายถึง การดำเนินการของครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน/จัดการเรียนรู้การใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการสอน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้และการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Process) หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพตามที่มุ่งหวังในหลักสูตร

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออกแบบ (Action Research) หมายถึง การบูรณาการกระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการการสรุปผลการแก้ปัญหาและรายงานผล และนำผลการวิจัยในประยุกต์ใช้

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรฐานและ ตัวชี้วัดทั้ง ๘ กลุ่มสาระหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒) ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

๒.๑) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

๒.๒) รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบริหาร จัดการ

หลักสูตร

- ๓.) พัฒนาคู่มือผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกฝ่าย
- ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียน ๒ ภาษา โรงเรียนตาม แนว พุทธ โรงเรียนในโครงการพื้นที่นวัตกรรม
- ๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
- ๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในชั้น เรียน และการนิเทศภายใน
- ๘) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และนำ ข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนา

๕.๒ งานศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน

- ๑) ศึกษา นโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการบริหารหลักสูตร การพัฒนาและใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครูและผู้เรียนในสังกัด
- ๒) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนารอบหลักสูตรท้องถิ่น
- ๓) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร
- ๔) ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- ๕) ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการ นิเทศ การวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร การประเมินคุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา
- ๖) นิเทศ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการวิจัยเพื่อ พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ
- ๗) นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง กำหนดยุทธศาสตร์และ นโยบายในการบริหารจัดการหลักสูตร ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

๘) ส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา

๕.๓ งานศึกษาวิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาการสอนและกระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอนแนวการปฏิบัติงาน

๑) ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยปฏิบัติการและติดตามการใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการนิเทศภายใน

๒) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

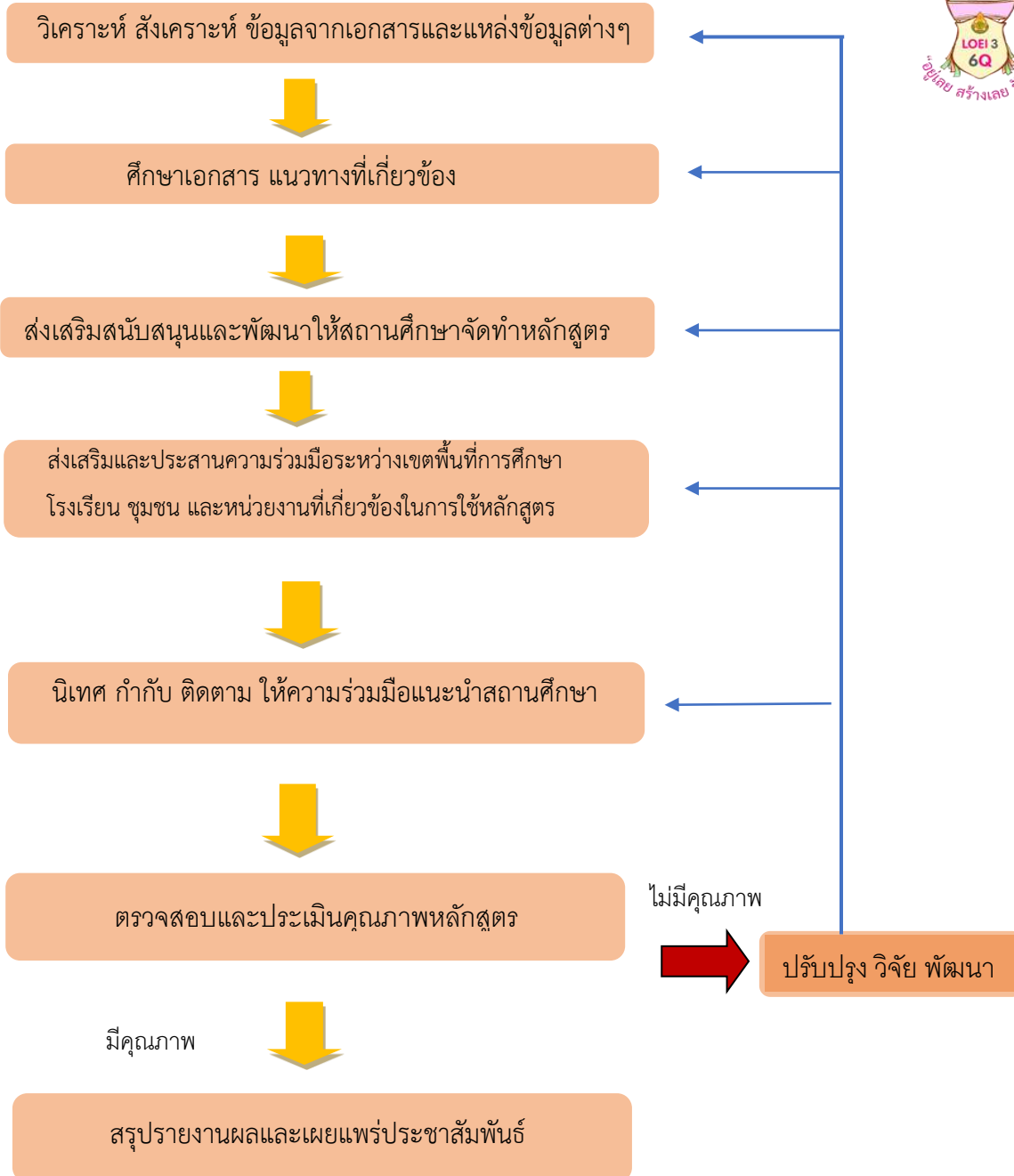
๓) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๔) นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการวิจัย เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ

๕) นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนคุณภาพครูและคุณภาพนักเรียนในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา

๖) ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัย และพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับก่อน ประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพิเศษ

แผนผังการปฏิบัติงาน

๖. เอกสารประกอบการปฏิบัติงาน

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง ตัวชี้วัด พ.ศ.๒๕๖๐
๒. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๓. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๔. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๕. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๖. แนวทางการวัด และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๗. แนวทางการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๘. แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๙. แนวทางการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษา
๑๐. แนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
๑๑. แนวทางการจัดทำหลักสูตรบูรณาการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามรัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๓. หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา
๑๔. พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๔
๑๕. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ พัฒนาบุคลากรหลักเพื่อสร้างความเข้าใจ เรื่องการนำ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ฯ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐)
๑๕. คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ๑) ที่ ๓๐/๒๕๖๑ เรื่องให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ลง ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑
 - ๒) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ลง ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๓) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แบบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๖๑

๔) ที่ สพฐ. ๑๒๓๙ / ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๖๑

๕) แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่องการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการลดเวลา เรียน เพิ่มเวลารู้ ลว ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๗) ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลว ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๘) ที่ ๑๑๐/๒๕๕๕ เรื่อง การแก้ไขโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และนิเทศ ติดตาม และประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขอบข่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นโยบาย จุดเน้น /มาตรการ “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน”

เร่งรัดการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

๑. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกิจกรรมการสอนทักษะ ที่สัมพันธ์กันทั้งด้านการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียน โดยเน้นทักษะการเรียนรู้ แบบ Active Learning (ผู้เรียนได้ลงมือทำหรือปฏิบัติ) ทุกระดับชั้น

๒. ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง อ่านรู้เรื่อง (อ่านเข้าใจ) สามารถสื่อสาร และแสดงทรรศนะ (ความเห็น) ได้

๓. ส่งเสริมนักเรียนให้ท่องจำกฎเกณฑ์ทางภาษาที่ต้องรู้ เช่น เสียง และอักษรไทย (สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์) การผันวรรณยุกต์ ไตรยางศ์ (อักษรสามหมู่) รวมถึงกฎเกณฑ์ทางภาษาอื่น ๆ ที่จำเป็น

๔. ส่งเสริมการอ่าน การเขียน เรียนรู้คำ และความหมาย จากคำพื้นฐาน คำในบทเรียน คำที่นักเรียนควรรู้ คำในชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกเขียนตามคำบอก ฝึกเขียนคำยาก คำที่มักเขียนผิด คำศัพท์บัญญัติ ต่าง ๆ เป็นต้น

๕. ส่งเสริมให้นักเรียนท่องอาขยานภาษาไทยทั้งบทหลัก บทเลือก หรือบทเพิ่มเติม ทุกระดับชั้น
๖. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการ เรื่อง ศาสตร์พระราชา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ทุกระดับชั้น
๗. ส่งเสริมพัฒนาทักษะการเขียนลายมือ การเขียนเลขไทย และแก้ไขปัญหาลายมือนักเรียนทุกระดับชั้น
๘. ส่งเสริมการฝึกทักษะการเขียนและเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น เขียนจดบันทึก เขียนเรื่องจากภาพ เขียนเรียงความ ย่อความ เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนคำคล้องจอง คำประพันธ์ ทุกระดับชั้น
๙. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า ทุกระดับชั้น
๑๐. ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะอาชีพ โดยบูรณาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาไทย ทุกระดับชั้น
๑๑. ส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนให้เข้าร่วมประกวด แข่งขัน ทักษะ ทางวิชาการ ด้านภาษาไทยในระดับต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
๑๒. ครูใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ในการแก้ปัญหาพัฒนา การเรียนการสอนภาษาไทย

แนวทางการดำเนินงาน

๑. จัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกิจกรรมการสอนทักษะที่สัมพันธ์กัน ทั้งด้านการฟัง ดู พูด อ่านและเขียน โดยเน้นทักษะการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งด้านการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ การวิเคราะห์ปัญหา ใช้ทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า โดยใช้เทคนิควิธีการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การศึกษาค้นคว้าจากสื่อ Internet การอภิปราย กลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ การใช้ปริศนาคำทาย การจัดทำผังความคิด การสาธิตกิจกรรม การนำเสนองาน การใช้เพลง เกม เป็นต้น

๒. จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง อ่านรู้เรื่อง (อ่านเข้าใจ) สามารถสื่อสารและแสดงทรรศนะ (ความเห็น) ได้

๒.๑ จัดการเรียนการสอนให้อ่านออกเขียนได้ในระดับชั้น ป.๑ โดยสอนแบบแจกลูกสะกดคำ หรือใช้เทคนิค วิธีการอื่น ๆ หรือผสมผสาน หลาย ๆ วิธี ที่เหมาะสมกับความสามารถ ความแตกต่างของผู้เรียน จนสามารถทำให้นักเรียนอ่านออกเป็นคำ และรู้ความหมายของคำ เช่น การสอนให้อ่านออกเสียง

๒.๑.๑ สอนโดยวิธีประสมอักษร โดยนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ มาประสมกัน แล้วฝึกอ่านแบบแจกลูก

การอ่านแบบแจกลูก เป็นการเทียบเสียง สอนให้จำและออกเสียง คำ แล้วนำรูปคำที่เปรียบเสมือนแม่มากระจายหรือแจกลูก อาจยึดพยัญชนะ ต้นเป็นหลัก ยึดสระเป็นหลัก หรือยึดสระและตัวสะกดเป็นหลัก เช่น

๑) ยึดพยัญชนะต้นเป็นหลัก (พยัญชนะต้นเป็นแม่ แจกลูก ที่เป็นสระ) กะ กา กิ กิ

๒) ยึดสระเป็นหลัก (สระเป็นแม่ แจกลูกที่เป็นพยัญชนะต้น) เช่น กา ตา มา ยา

การอ่านแบบสะกดคำ โดยการนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด มาประสม

เป็นคำอ่าน เพื่อเป็นเครื่องมือในการอ่านคำใหม่ ซึ่งต้องให้นักเรียนสังเกตรูปคำ พร้อมกับการอ่าน เมื่อสะกดคำจนจำคำอ่าน ได้แล้ว ก็สามารถอ่านเป็นคำได้ เช่น

๒.๑.๒ สอนให้เดาคำจากภาพหรือการสอนอ่านจากภาพ โดยเริ่ม หัดอ่านจากรูปภาพก่อน แล้วจึงนำไปสู่การอ่านจากตัวอักษร

๒.๑.๓ สอนอ่านจากรูปร่างของคำ เมื่อเด็กเห็นรูปร่างของคำ โดยรวมก็จะจำได้ และจะนำไปเปรียบเทียบกับคำที่เคยอ่านออกแล้ว คำใด ที่มีรูปร่างคล้ายคลึงกัน ก็สามารถเดาและเทียบเสียงได้ว่าอ่านอย่างไร

๒.๑.๓ สอนอ่านจากรูปร่างของคำ เมื่อเด็กเห็นรูปร่างของคำ โดยรวมก็จะจำได้ และจะนำไปเปรียบเทียบกับคำที่เคยอ่านออกแล้ว คำใด ที่มีรูปร่างคล้ายคลึงกัน ก็สามารถเดาและเทียบเสียงได้ว่าอ่านอย่างไร

๒.๑.๔ สอนโดยการเดาคำจากบริบท หรือคำที่อยู่แวดล้อม สำหรับ เด็กมักใช้บริบทที่เป็นปริศนาคำทาย เมื่อเด็กทายถูกก็สามารถอ่านคำนั้นออก เช่น

-ฉันเป็นของใช้ มีไว้ในครัว เอาไว้มัดคั่ว ทั่วทุกบ้านต้องมี (กระทะ)

๒.๑.๕ สอนอ่านโดยให้รู้หลักภาษา เช่น อักษรสามหมู่ สระเสียงเดียว สระเสียงประสม มาตรา ตัวสะกด การผันวรรณยุกต์ การอ่านคำควบกล้ำ การอ่านอักษรนำ เป็นต้น ซึ่งครูต้องหาวิธีสอนที่หลากหลาย เริ่มจากเด็ก เรียนรู้หลักภาษาที่ง่าย ๆ ให้เด็กสนุกสนาน ด้วยกิจกรรมที่เด็กชอบ เช่น เล่นนิทาน ร้องเพลง เล่นเกม เป็นต้น

๒.๑.๖ สอนอ่านตามครู โดยครูอ่านนำแล้วให้นักเรียนอ่านตาม โดยเฉพาะคำยาก คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา เป็นต้น

ที่มา : คู่มือการสอนอ่านเขียนโดยการแจกลูกสะกดคำ. สถาบันภาษาไทยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๙.

๒.๒ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ชั้น ป.๒-๖ อ่านคล่อง เขียนคล่อง โดยเพิ่มขีดความสามารถในการอ่าน การเขียนของนักเรียน ให้ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สามารถอธิบาย ถ่ายทอดเรื่องราว ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ในแต่ละระดับชั้น)

๒.๓ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อฝึกทักษะด้านการอ่านคล่อง เขียนคล่อง อ่านรู้เรื่อง และการสื่อสาร เช่น ชุมนุม /กลุ่มสนใจ กลุ่มรักการอ่าน

๒.๔ ผลิต จัดหา พัฒนาสื่อและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการอ่านคล่อง เขียนคล่อง อ่านรู้เรื่อง (อ่านเข้าใจ) และสื่อสารได้อย่างหลากหลาย เช่น สื่อ เอกสาร แบบฝึก สื่อมัลติมีเดีย สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (เช่น E-Book) เป็นต้น

๒.๕ เพิ่มช่องทางการแก้ปัญหา พัฒนานักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง เช่น สอนซ่อมเสริม ฝึกบ่อย ๆ (สอนย้ำซ้ำทวน) ให้การบ้าน ให้ผู้ปกครองช่วย จัดทำคลินิกภาษา พี่ช่วยน้อง วิจัยใน ชั้นเรียน จับคู่เพื่อน ฯลฯ

๒.๖ จัดหาหนังสือประกอบหลักสูตร เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านนอก เวลา หรือหนังสือเสริมการเรียนรู้ ของเด็ก เช่น แบบเรียนเร็วใหม่ จินตามณี (พระโหราธิบดี) ประถม ก กา นิทาน ร้อยบรรทัด แบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา มานะ มานี เป็นต้น

๓. ฝึกนักเรียนท่องจำกฎเกณฑ์ทางภาษาที่ต้องรู้ เช่น เสียง และอักษรไทย (สระ พยัญชนะ และ วรรณยุกต์) การผันวรรณยุกต์ ไตรยางศ์ (อักษรสามหมู่) รวมถึงกฎเกณฑ์ทางภาษาอื่น ๆ ที่จำเป็น

๔. ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน เรียนรู้คำ ความหมาย จากคำพื้นฐาน คำในบทเรียน และคำ ที่นักเรียนควรรู้ในชีวิตประจำวัน ในแต่ละระดับชั้น ทุกวัน เช่น ฝึกเขียนตามคำบอก คำยาก คำที่มักเขียนผิด ฝึกอ่านเขียนคำ พยางค์ กลุ่มคำ/วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราว นิทาน เรื่องเล่า บทความ เป็นต้น

๕. ฝึกให้นักเรียนท่องอาขยานภาษาไทยทั้งบทหลัก บทเลือก และบทเพิ่มเติม ทุกระดับชั้น

๕.๑ ให้นักเรียนฝึกท่องอาขยานภาษาไทยตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยพิจารณาจากบทหลัก บทเลือกที่กำหนดให้ตามความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน

๕.๒ ให้นักเรียนท่องบทอาขยานเพิ่มเติม โดยคัดเลือก วรรณกรรม บทกวี คำประพันธ์ ที่มีผู้ แต่งไว้ให้นักเรียนท่องเพิ่มเติมได้

๕.๓ ให้นักเรียนอธิบายคุณค่า สิ่งที่ได้รับจากการท่องบทอาขยาน สาระประโยชน์ และการ นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

๖. จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการในเรื่อง ศาสตร์พระราชา ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ทุกระดับชั้น เช่น กิจกรรมการค้นหา คำศัพท์ ความหมายของคำ การเขียนเรียงความ การสรุปใจความสำคัญ การ ย่อความ จัดทำโครงการภาษาไทย จากโครงการต่าง ๆ ของในหลวง รัชกาลที่ ๙ เช่น โครงการแก้มลิง โครงการ ฝนหลวง โครงการชั่งหัวมัน โครงการแก้มลิง ฯลฯ

๗. ฝึกทักษะการเขียนลายมือ การเขียนเลขไทย และแก้ไขปัญหา ลายมือนักเรียนทุกระดับชั้น โดยฝึก เขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การเขียนอย่างประณีต สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบและอ่าน เข้าใจ ง่าย ดังนี้

๗.๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ฝึกเขียนลายมือ และเลขไทย ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตามรูปแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

๗.๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ฝึกเขียนลายมือ และเลขไทยด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด ตามรูปแบบของ กระทรวงศึกษาธิการและรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๗.๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ เน้นย้ำเรื่องการเขียนลายมือที่สวยงาม ถูกต้องตามหลักการเขียนทั้งตัวเต็มบรรทัด ตัวครึ่งบรรทัด และตัวหวัด แกมบรรจง

๗.๔ เน้นย้ำเรื่องการแก้ปัญหาการเขียนลายมือ ให้ถูกต้อง ตามอักขรวิธี หลักเกณฑ์การเขียน เช่น ตัวอักษรไม่มีหัว ตัวอักษรแบบการ์ตูน การสะกดผิดวิธี

๘. ฝึกทักษะการเขียนและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เขียนจดบันทึก เขียนเรื่องจากภาพ เขียนเรียงความ เขียนย่อความ คำคล้องจอง เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนคำคล้องจอง/คำประพันธ์ เป็นต้น ทุกระดับชั้น โดยสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ในงานเขียน ทุกชนิด

๙. จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยบูรณาการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรม เสริมหลักสูตร เช่น ยอดนักอ่าน กิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน ห้องสมุด เคลื่อนที่ หนูน้อยนักอ่าน Read Thailand (อ่านเถิดเด็กไทย อ่านถวายเจ้าฟ้า นักอ่าน) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จัดหาสื่อเพื่อศึกษาค้นคว้าตามความสนใจของนักเรียน เช่น นิทาน นิยาย สื่อมัลติมีเดีย สื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑๐. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะ อาชีพ โดยบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนภาษาไทย เช่น กิจกรรมนักอ่าน ขาวรุ่งเยาว์ นักเขียนน้อย พิธีกรเด็กมัคคุเทศก์น้อย นักประชาสัมพันธ์ (โฆษก) มัคคนายกน้อย

๑๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถนักเรียนด้านการประกวด แข่งขัน ทักษะวิชาการ ทั้งในระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับ เขตพื้นที่การศึกษา ระดับภูมิภาค และระดับชาติ อย่างหลากหลาย ในทุกระดับชั้น

๑๒. ครูใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยมีการวิเคราะห์ปัญหา ค้นหา สาเหตุ แนวทางการแก้ไขปัญหา และการพัฒนานวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ในการ แก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการแบบ Active Learning

เรื่อง การเขียนลายมือ

ขั้นนำ

๑. ครูนำผลงานการเขียนหรือคัดลายมือพยัญชนะ วรรณยุกต์ และการเว้นช่องไฟต่าง ๆ จากผลงานนักเรียน ที่ได้รับ รางวัลที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ในระดับต่าง ๆ ให้นักเรียนดูและร่วมกันสังเกต ลักษณะของตัวอักษร การวางสระพยัญชนะ วรรณยุกต์ และการเว้นช่องไฟต่าง ๆ จากผลงานนักเรียน ที่ได้รับรางวัล

๒. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และให้เหตุผลว่า ทำไมจึงได้รับรางวัล (ร่วมกันสรุปเป็นข้อ ๆ ให้มากที่สุด)

๓. ครูเชื่อมโยงโดยการตั้งคำถามว่า “นักเรียนต้องการเขียนลายมือ ให้สวยงามตามแบบตัวอย่างที่ครูนำมาให้ดูหรือไม่”

ขั้นสอน

๔. นักเรียนเริ่มทำกิจกรรม ตามแบบฝึกทักษะการเขียนลายมือ ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ทีละขั้นตอน โดยเริ่มจากทำนองที่ถูกต้อง การจับดินสอ การฝึกลากเส้นตัวอักษร การวางสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การเว้นวรรค และอื่น ๆ

๕. นักเรียนศึกษาตัวอย่าง การเขียนลายมือจากตัวอักษรต้นแบบ ของกระทรวงศึกษาธิการ

๖. นักเรียนฝึกทักษะการเขียนลายมือ โดยการเขียนคำ ประโยค ข้อความ ต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ
ขั้นสรุป

๗. นักเรียนร่วมกันนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ร่วมกันชื่นชม โดยครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม

๘. นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลที่ได้จากคำแนะนำของครู และการดู ผลงานของเพื่อน และร่วมกันบอกแนวทางแก้ไขปัญหา และพัฒนาในครั้ง ต่อไป

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. ตรวจสอบผลงานการเขียนลายมือของนักเรียน

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ผลงานการเขียนลายมือที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ
๒. แบบฝึกทักษะการเขียนลายมือ
๓. แผนภูมิตัวอักษรรูปแบบของกระทรวงศึกษาธิการ
๔. แบบฝึกการเขียนลายมือ

ตัวอักษรแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

พยัญชนะ

ก ข ฃ ค ฅ ง จ ฉ
 ฐ ฑ ฒ ณ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ
 ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป
 ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล
 ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

ตัวอย่างการใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อแก้ปัญหาการเรียนลายมือนักเรียน

ขั้นที่ ๑ ขั้นระบุปัญหา

ปัญหาที่พบคือ นักเรียนเขียนลายมือ ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ เขียนไม่สวย

ขั้นที่ ๒ ขั้นระบุสาเหตุของปัญหา

- ๑) ขาดการฝึกทักษะพื้นฐานการเขียนลายมือที่ถูกต้อง
- ๒) ขาดความตั้งใจในการเขียน เขียนอย่างรีบเร่งจนไม่คำนึงถึงรูปแบบที่ถูกต้อง
- ๓) เขียนเลียนแบบตัวอักษรจากสื่อสิ่งพิมพ์

ขั้นที่ ๓ ขั้นการเลือกสาเหตุของปัญหา เพื่อหาแนวทางการแก้ไข

จากสาเหตุดังกล่าว ครูเลือกสาเหตุจากข้อ ๑ มาเพื่อดำเนินการแก้ไข

ขั้นที่ ๔ ขั้นการหาแนวทางการแก้ปัญหา

- ๑) จัดทำแบบฝึกทักษะพื้นฐานการเขียนลายมือตามขั้นตอนที่ถูกต้อง
- ๒) ครูนำแบบฝึกการเขียนลายมือไปใช้ โดยให้นักเรียนฝึกทักษะการเขียน ลายมือที่ถูกต้อง ตั้งแต่ทำนอง การจับดินสอ การลากเส้นตัวอักษร และการเขียน ตัวอักษรที่ถูกต้อง ตามหลักการเขียน
- ๓) ฝึกทักษะแก่นักเรียนทั้งในเวลาเรียนและมอบหมายให้ผู้ปกครอง ร่วมมือในการฝึกฝน

นักเรียน

- ๔) ครูประเมินผลงานการเขียนลายมือนักเรียน
- ๕) ประกวดและให้รางวัลยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีพัฒนาการดีขึ้น

ขั้นที่ ๕ ขั้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

นวัตกรรมที่เกิดจากกระบวนการ PLC คือแบบฝึกการเขียนลายมือ

ตอนที่ ๓

งานที่ได้รับมอบตามนโยบาย

๑ งานการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาด้วยรูปแบบ ๔B๔S สู่คุณภาพ ๖Q

อัตลักษณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓

รูปแบบการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา **4B4S Model**
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

L : Learning
กล้าคิด กล้าทำ กล้านำการเปลี่ยนแปลง

O : Organization
องค์กรมีชีวิต น้อมจิตบริการ มีขีดสมรรถนะสูง

E : Evaluation
ประเมินโปร่งใสตรวจสอบได้

I : Innovation
ริเริ่ม สร้างสรรค์นวัตกรรมมุ่งมั่นสู่ผลสัมฤทธิ์

L : Learning
กล้าคิด กล้าทำ กล้านำการเปลี่ยนแปลง

(กล้าคิด กล้าทำ กล้านำการเปลี่ยนแปลง) หมายความว่า การสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน โดยให้สมาชิกในองค์กรได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

O : Organization
องค์กรมีชีวิต น้อมจิตบริการ มีขีดสมรรถนะสูง

(องค์กรมีชีวิต น้อมจิตบริการ มีขีดสมรรถนะสูง) หมายความว่า หน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษา มีบุคลากรทำงานอย่างกระตือรือร้น กระจับกระจ่าง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีจิตบริการผู้มาติดต่อสำนักงานอย่างประทับใจและเป็นหน่วยงานที่ทำงานเต็มขีดความสามารถในระดับสูง

E : Evaluation

ประเมินโปร่งใสตรวจสอบได้

(ประเมินโปร่งใสตรวจสอบได้) มีการตรวจสอบการทำงานที่โปร่งใส โดยใช้ นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย

I : Innovation

ริเริ่ม สร้างสรรค์นวัตกรรมมุ่งมั่นสู่ผลสัมฤทธิ์

(ริเริ่ม สร้างสรรค์ นวัตกรรมมุ่งมั่นสู่ผลสัมฤทธิ์) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็น

ทางการ ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่นำไปสู่ผลสำเร็จ

๓ : คือ สถานศึกษาในสังกัด ในพื้นที่ ๓ อำเภอ คือ อำเภอด่านซ้าย อำเภอกู่เรือ อำเภอนาแห้ว

Quality Student

Quality Student หมายความว่า คุณภาพของนักเรียน คือ นักเรียนจะต้องมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ได้แก่ ๓R๘ C ที่ประกอบไปด้วย

๓R คือ

- Reading-อ่านออก
- (W) Riting-เขียนได้
- (A) Rithmetic-มีทักษะในการคำนวณ

๘C คือ

- Critical Thinking and Problem Solving : มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ไขปัญหาได้

- Creativity and Innovation : คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม
- Collaboration Teamwork and Leadership : ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ
- Communication Information and Media Literacy : ทักษะในการสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อ
- Cross-cultural Understanding : ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิดข้าม

วัฒนธรรม

- Computing and ICT Literacy : ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี
- Career and Learning Skills : ทักษะทางอาชีพและการเรียนรู้
- Compassion : มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย

Quality Teacher

Quality Teacher หมายความว่า คุณภาพของครู คือ ครูต้องเป็นบุคคลที่จัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เข้าสู่ความพร้อมในศตวรรษที่ ๒๑

Quality Director

Quality Director หมายความว่า คุณภาพของผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ต้องเป็นบุคคลที่เอื้ออำนวยให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนครูและห้องเรียนอย่างสุดเต็มกำลัง

Quality Classroom

Quality Classroom หมายความว่า คุณภาพของห้องเรียนในสถานศึกษา คือ ห้องเรียนต้องเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ และห้องเรียนแห่งการแสวงหาความรู้ เป็นห้องเรียนที่มีความสุข ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

Quality School

Quality School หมายความว่า คุณภาพของโรงเรียน คือ โรงเรียนต้องมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ครูจัดการเรียนรู้บรรลุตามหลักสูตร เป็นโรงเรียนที่มีเป้าหมายทางการศึกษาที่ชัดเจน ครุมีจิตวิญญาณร่วมกันอย่างเข้มแข็ง เน้นการสอนที่กระตือรือร้น โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมที่เขียวสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย

Quality Organization

Quality Organization หมายความว่า คุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ คือ เป็นองค์กรคุณภาพ ที่มีบรรยากาศในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเข้มแข็ง ผู้บริหาร การศึกษา ศึกษาพิเศษ และบุคลากรในองค์กร มีจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ

๔B คือ

B1

Student Based Management

B๑ : Student Based Management หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน สถานศึกษา จัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เป็นผู้เรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑โดยมีมาตรฐาน คือ

๑. เต็มเรียนรู้
๒. เต็มคุณลักษณะ
๓. เต็มสมรรถนะ
๔. เต็มศักยภาพ

B2

Teacher Based Management

B๒ : Teacher Based Management หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน สถานศึกษา บริหารจัดการเรียนรู้และขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งให้ความสำคัญกับครูสายผู้สอนเป็นสำคัญ พัฒนาให้เป็นผู้จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑โดยมีมาตรฐาน คือ

๑. เพิ่มหลักสูตร
๒. เพิ่มจิตวิญญาณ
๓. เพิ่มสมรรถนะ
๔. เพิ่มศักยภาพ

B3

Classroom Based Management

B๓ : Classroom Based Management หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน สถานศึกษา มุ่งบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นที่ห้องเรียน ให้เป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้โดยมีมาตรฐาน คือ

๑. เพิ่มสุข
๒. เพิ่มเวลา
๓. เพิ่มเทคโนโลยี
๔. เพิ่มการแสวงหา

B4

Director Based Management

B๔ : Director Based Management หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน สถานศึกษา มุ่งบริหารจัดการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้เอื้อ อำนวยการ ในการขับเคลื่อนคุณภาพทางการศึกษาให้แก่ครู ให้ครูเป็นผู้สร้างการเรียนรู้และให้เป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้โดยมีมาตรฐาน คือ

๑. เพิ่มเวลา
๒. เพิ่มจิตวิญญาณ
๓. เพิ่มสนับสนุน
๔. เพิ่มผลสัมฤทธิ์

๔S (Supporting) คือ

S๑ : Supervisor (ศึกษานิเทศก์) หมายความว่า ศึกษานิเทศก์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ ต้องเป็นบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา บนพื้นฐานที่ยึดผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และห้องเรียนเป็นหลักในการนิเทศ

S๒ : CEO (สพท.) หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) ต้องเป็นบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ ปลูกเร้า กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

S๓ : CEO (กลุ่มโรงเรียน) หมายความว่า ประธานกลุ่มโรงเรียน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ต้องเป็นบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

S๔ Network (เครือข่าย) หมายความว่า เครือข่ายภาคี สังคม ประชาชน ชุมชน องค์กร เอกชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องเป็นบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๒

ปฏิบัติงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอนาแห้ว
จำนวน ๑๖ โรงเรียน ดังนี้

๑. โรงเรียนบ้านหนองหวาย
๒. โรงเรียนบ้านโคก
๓. โรงเรียนบ้านชำทอง
๔. โรงเรียนบ้านมาลา
๕. โรงเรียนบ้านหัวด่านนาปูน
๖. โรงเรียนชุมชนบ้านนาพึ่ง
๗. โรงเรียนบ้านกลาง
๘. โรงเรียนบ้านนาแห้ว
๙. โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่
๑๐. โรงเรียนบ้านแสงภา
๑๑. โรงเรียนบ้านบ่อเหมืองน้อย
๑๒. โรงเรียนบ้านห้วยน้ำฝัก
๑๓. โรงเรียนบ้านเหล่ากอหก
๑๔. โรงเรียนบ้านนาฝักก้าม
๑๕. โรงเรียนบ้านนาเจริญ
๑๖. โรงเรียนบ้านนาลิ่ง

๓

ภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายตามนโยบาย

- ๑ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก
- ๒ การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

- ๓ กิจกรรม เพิ่มเวลารู้ Active Learning
- ๔ โรงเรียนสุภาพะโรงเรียนเปลี่ยนแปลงเชิงระบบด้วยนวัตกรรมจิตศึกษา PBL และ PLC
- ๕ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

๔. ภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายตามจุดเน้นสำนักงาน / จุดเน้น ผอ.สพป.เลย เขต ๓

๑. ปฏิบัติงานผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) คนที่ ๒
๒. ช่วยปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา
๓. การพัฒนาระบบการเรียนรู้สู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ
๔. การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ / งานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด
๕. โครงการศิลปหัตถกรรมนักเรียน
๖. โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

๕. ภารกิจงานปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓
ที่ ๓๖๕ /๒๕๖๓
เรื่อง กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่